Enheten för skydd av natur

Se sändlista

BILDANDE AV KAMPSTJÄRNSBERGETS NATURRESERVAT

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) det område som avgränsas på bifogad karta (bilaga 3) och med de gränser som slutligen märks ut i fält som naturreservat.

För att säkerställa syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser ska gälla.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 1).

Naturreservatets namn ska vara Kampstjärnsbergets naturreservat.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Kampstjärnsbergets naturreservat
RegDOS-id:	21-2014830
Kommun:	Ljusdal
Karta:	Ekonomisk karta 16F6i
Lägesbeskrivning:	Området är beläget ca 2 mil nordost om Kårböle och ca 1 mil väster om Hennan. Se bifogad översiktskarta (bilaga 2).
Centrumkoordinater (Rikets nät, RT 90):	X: 6880421 Y: 1492895
Gräns:	Se bifogad beslutskarta (bilaga 3). Gränsen är

	markerad med den svarta punktstreckade linjen.
Fastigheter och markägare:	Stömmaren 1:5 – Sveaskog Förvaltnings AB
Areal (från VIC Natur):	Total areal 41 ha Därav landareal 40 ha Produktiv skogsmark 38 ha Därav naturskog* 27 ha *Areal från Länsstyrelsens naturskogsinventering
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Friluftsliv:	Området är av litet intresse för friluftslivet.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara områdets naturskogar och andra ingående naturtyper samt landskapets orörda karaktär för fortsatt fri utveckling. Förekommande ekosystem och biologiska mångfald skall bevaras och utvecklas genom intern dynamik och andra naturliga processer.

Inom ramen för detta syfte ska naturreservatet även stödja allmänhetens möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser och ge möjlighet till vetenskaplig forskning.

Syftet ska uppnås genom att:
- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Områdets/landskapets orördhet bibehålls genom att exploateringar och arbetsföretag förhindras.
- Naturliga processer tillåts verka.
- Lämpliga åtgärder vidtas för mottagning av och information till allmänheten.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Områdesbeskrivning

Kampstjärnsberget ligger i närheten av ett flertal befintliga och blivande naturreservat: Flisberget, Skålvallsbrännan, Lobåsberget, Gussjövallsberget, Liljeslåttsbäcken och Tiadalen. Naturreservatet utgörs av Kampstjärnsbergets syd- och ostsluttning och består i huvudsak av naturskog med dominans av

gran. Vissa delar har dock ett stort asp- och sälginslag och i sydväst finns ett litet parti med blockrik tallskog. Genom naturreservatet rinner Kampstjärnsbäcken och runt den finns gott om gamla hänglavsdraperade granar, lågor och död ved i varierande mängder. Där kan man också tydligt se på omgivningarna att bäcken brukar svämma över då och då. Spår av skogsbrand förekommer i området. Naturreservatets centrala och östra delar, i anslutning till och norr om Kampstjärnsbäcken, är till större delen klassade som nyckelbiotop. Övriga omkringliggande delar har troligen samma beståndshistorik, men ett lägre lövinslag och även lägre andelar död ved. Stubbar från dimensionsavverkningar finns allmänt i området.

Berggrunden består av medel- till finkornig, röd till gråröd, starkt förskiffrad och stänglig granit. I det högsta partiet sticker berggrunden upp genom det ganska tunna moräntäcket. Moränen är mäktigare längre ner och har jämnat ut berggrundens former. I den sydöstra kanten är ytskiktet urspolat av isälvserosion som ytterligare markeras av ett antal isälvsrännor som visar dräneringsmönstret i reservatsområdet. Torv förekommer i lågpartiet vid Kampstjärnen.

Beskrivning av prioriterade bevarandevärden

Kampstjärnsbergets naturvärden består i huvudsak av gamla aspar och sälgar, samt den stora mängden äldre granar. Naturreservatet har som helhet höga naturvärden i de centrala och östra delarna, vilka också är klassade som nyckelbiotop. Övriga omkringliggande delar har stor potential att få höga naturvärden. Sex rödlistade och ytterligare sex signalarter enligt Skogsstyrelsens klassificering förekommer i området. På flera av sälgarna växer exempelvis doftticka (*Haploporus odorus,* VU) och skrovellav (*Lobaria scrobiculata,* NT). Aspgelélav (*Collema subnigrescens*, NT) har påträffats på flera aspar och doftskinn (*Cystostereum murraii*, NT) förekommer på lågor av gran i området.

Kampstjärnsberget är ett relativt litet område med naturskogsartad skog men då det ingår i ett kluster av liknande biotoper stärks områdets bevarandevärden.

Andra sakförhållanden med betydelse för avgörandet att bilda naturreservat

Enligt kommunens översiktsplan (Översiktsplan för Ljusdals kommun 1990) ingår naturreservatet i ett område för skogsbruk. De enda naturområden som är utpekade i översiktsplanen är de som är klassade som Riksintresse för naturvården och de som redan är formellt skyddade. Ljusdals kommun håller dock på att revidera sin översiktsplan, och ett förslag till ny översiktsplan är ute på remiss. Länsstyrelsen gör bedömningen att naturreservatet inte motverkar intentionerna i översiktsplanen.

Föreskrifter för naturreservatet

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder och den uppföljning som behövs för att nå syftet med naturreservatet och som anges i den till detta beslut hörande skötselplanen.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för Länsstyrelsen eller av Länsstyrelsen utsedd uppdragstagare att utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv inom naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. avverka skog, utföra annan skogsvårdsåtgärd eller ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,

2. uppföra byggnad, brygga, bro, mast, antenn, torn, campingplats, luft- eller markledning, stängsel, hägnad eller annan anläggning. Undantag gäller uppförande av jakttorn efter tillstånd från Länsstyrelsen,

3. anlägga väg, stig, vandringsled eller parkeringsplats,

4. bedriva vattenverksamhet, som t.ex. att utföra vattenreglering eller leda bort vatten,

5. bedriva täkt, anordna upplag, borra, mejsla, måla, spränga, gräva, schakta, dämma, tippa, fylla ut, dika, dikesrensa, muddra, eller på annat sätt skada mark och block,

6. bedriva mineralutvinning,

7. använda eller sprida kemiska och biologiska bekämpningsmedel, kalk, gödselmedel eller växtnäringsämnen,

8. framföra motordrivet fordon annat än på väg som är avsedd för motortrafik. Undantag gäller för älgdragare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske på så sätt att skador på mark och vegetation minimeras,

9. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,

10. plantera in eller sätta ut växt- eller djurart,

11. upplåta mark för militära övningar eller liknande,

12. upplåta mark för idrottsarrangemang utan tillstånd från Länsstyrelsen.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. Utmärkning av naturreservatet.

2. Uppsättning av informationstavlor.

3. Undersökning och dokumentation av mark, vegetation och djurliv.

4. Genomförande av skötselåtgärder som behövs för att uppnå målen med naturreservatet.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon annat än på väg som är avsedd för motortrafik,

2. ta ved. Eldning är endast tillåtet om egen ved tagits med,

3. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar,

4. skada, plocka eller samla in växter, svampar och alger. Bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov är dock tillåten, med undantag för fridlysta och rödlistade arter,

5. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet,

6. medföra hund som inte är kopplad eller annat okopplat husdjur,

7. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,

8. skada fast föremål eller ytbildning såsom att omlagra eller bortföra sten,

9. använda området för militära övningar,

10. använda området för organiserade tävlingar utan tillstånd från Länsstyrelsen.

Föreskrifterna 1, 5 och 6 ovan utgör inte hinder för innehavare av särskild rätt i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet. Föreskrift 5 utgör inte hinder för tillåtet fiske.

D. Bestämmelser om vården och förvaltningen av naturreservatet enligt förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

1. I skötselplanen anges målen med naturreservatet och de ska ligga till grund för dess vård och skötsel.

2. Länsstyrelsen ska vara naturvårdsförvaltare.

3. Naturreservatet ska utmärkas genom förvaltarens försorg enligt svensk standard 03 15 22 och Naturvårdsverkets anvisningar.

Ärendets handläggning

Området ingår i den inventering av skyddsvärda statliga skogar som på uppdrag av regeringen genomfördes av Naturvårdsverket och länsstyrelserna 2003-2005. Det uppmärksammades på grund av höga biologiska värden och bedömdes med stöd av gällande naturskogskriterier lämpat för urval i inventeringen. Området är ett av 34 områden i Gävleborgs län som slutligen rapporterades av Naturvårdsverket till regeringen, NV rapport 5339 och 5342 (objektrapportsnummer).

Naturvårdsverket och Sveaskog Förvaltnings AB träffade den 13 juni 2008 en överenskommelse om långsiktigt skydd av 431 särskilt värdefulla naturskogsområden på Sveaskogs marker som redovisades i inventeringen. Överenskommelsen innebär att områdena på i överenskommelsen angivna villkor kan avsättas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning till Sveaskog. Genom det långsiktiga skydd som på detta sätt åstadkoms för

berörda områden ges ett viktigt bidrag till delmål 1 *Långsiktigt skydd av skogsmark* i miljökvalitetsmålet *Levande skogar.*

Ärendet skickades på remiss den 30 september 2009 till berörda föreningar, myndigheter och sakägare. Följande synpunkter inkom:

Naturvårdsverket har ingen erinran.

Sveaskog Förvaltnings AB anser att det i syfte och skötselplaner bör öppnas upp för ospecificerade skötselåtgärder. Länsstyrelsen bedömer att detta inte är nödvändigt. Länsstyrelsens arbete med att fatta beslut för de s k SNUS-objekten görs under stor tidspress. I besluten används därför en förenklad skötselplan. Avsikten är att de ska revideras och få en mer detaljerad utformning senast 2015. För vissa av SNUS-objekten är det tydligt att det behövs skötsel inom de närmsta åren. Dessa skötselåtgärder har arbetats in i den förenklade skötselplanen. Behövs akuta skötselåtgärder innan skötselplanen är omarbetad och reviderad finns möjlighet att göra detta genom ett dispensförfarande.

Ljusdals kommun ser positivt på förslaget till bildande av Kampstjärnsbergets naturreservat. Det strider inte mot översiktsplan, markanvändningsplaner eller andra kommunala intressen. De nämner också att det finns en dokumenterad fäbodlämning inom reservatet och att reservatet ligger ca 1 km sydost om den planerade vindkraftsparken Dalskölen.

Skogsstyrelsen ser positivt på bildandet av Kampstjärnsbergets naturreservat, som bidrar till måluppfyllelsen av miljökvalitetsmålet Levande skogar. Skogsstyrelsen har inget att erinra mot reservatsbildningen.

Gävleborgs botaniska sällskap berättar att det finns lämningar efter en fäbodvall i områdets norra del på södra sidan av Kampstjärn, eventuellt också efter en bosättning. Lämningarna består av odlingsrösen, spisrösen och rester av källare. Det finns önskemål från ortsbefolkningen om en datering och eventuell utgrävning av området. Botaniska sällskapet önskar att detta beaktas i föreskrifterna för reservatet. Länsstyrelsen har inte ändrat i föreskrifterna, men vill man göra en utgrävning eller dylikt finns möjlighet att få saken prövad genom en dispensansökan.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har inget att erinra mot inrättandet av Kampstjärnsbergets naturreservat. De tillför viss information om områdets berggrund, vilken har arbetats in i beskrivningen av området.

Länsstyrelsens bedömning och intresseprövning

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken ska densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken får länsstyrelsen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Detta är därför enligt Länsstyrelsens uppfattning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas i form av naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Detta bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt godtagbar användning av mark- och vattenresurser enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och allmänheten är stora och överväger de negativa effekterna dels för allmänheten och dels för berörda fastighets- och sakägare. I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Länsstyrelsen menar att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som gjorts av markanvändningen är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet. Länsstyrelsens ställningstagande i denna del har skett med tillämpning av proportionalitetsprincipen. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Föreskrifterna under punkt C ovan, enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller enligt 7 kap. 30 § miljöbalken omedelbart, även om de överklagas.

Länsstyrelsen ska bedriva tillsyn över naturreservatet. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Av 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken följer bland annat att det kan medföra straffansvar att orsaka skada i eller bryta mot föreskrift som meddelats för ett naturreservat.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom området är till för att stärka den biologiska mångfalden ska vindfällen och stormskadad skog lämnas. Efter bildandet av naturreservat omfattas området inte av bestämmelserna i skogsvårdslagen. Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen är därför efter naturreservatsbildningen statens ansvar.

Av 7 kap. 5 § miljöbalken framgår att om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får Länsstyrelsen meddela beslut om detta.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen. Se bilaga 5 om hur man överklagar.

Beslut i ärendet har fattats av landshövding Barbro Holmberg. I den slutliga handläggningen har även deltagit enhetschef Ann Gudéhn, jurist Caroline Näslund, biolog Helena Persson, biolog Jonas Lundin och biolog Kristina Persson, den sistnämnda föredragande.

Barbro Holmberg

Kristina Persson

Bilagor:

1. Skötselplan
2. Översiktskarta
3. Beslutskarta
4. Sändlista
5. Hur man överklagar

Enheten för skydd av natur

Se sändlista

SKÖTSELPLAN FÖR KAMPSTJÄRNSBERGETS NATURRESERVAT

Denna skötselplan är en förenklad version och ska vid senare omprövning ersättas med en detaljerad skötselplan där området och eventuella skötselåtgärder preciseras. Detta kan ske inom ramen för gällande förordnande.

Beskrivningsdel

För en beskrivning av områdets bevarandevärden, se beslut.

Plandel

Syftet med naturreservatet och dess föreskrifter är styrande för naturreservatets långsiktiga vård.

Fri utveckling, inga åtgärder

Skogsbestånden ska genom intern dynamik och andra naturliga processer fortsätta att utvecklas fritt i riktning mot naturskog. Våtmarkernas naturliga hydrologi och vegetation skall bevaras och endast förändras genom naturliga processer.

Naturreservatet görs tillgängligt och åskådligt för besökare inom ramen för syftet med naturreservatet.

Åtgärder

Dessa avser endast åtgärder för iordningställande och underhåll av gränsmarkeringar och informationstavlor.

Naturreservatets utmärkning i terrängen

Markeringarna skall göras utifrån Lantmäteriets gränsutsättning och för övrigt i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar.

Informationstavla med föreskrifter

Denna sätts upp på plats som markeras på karta, sidan 3.

Tillsyn

Länsstyrelsen svarar för tillsynen av reservatet.

Sammanfattning och prioritering av åtgärder

Skötselåtgärd	**När**	**Prioritet**
Utmärkning av reservatsgränsen	Senast 2011	1
Informationsskylt om reservatet	Senast 2012	1
Uppföljning av gränsmarkering	Var 6:e år	1
Underhåll av gränsmarkering	Vid behov	1

Revidering

Skötselplanen gäller tillsvidare men det är lämpligt att revidera den innan 2015.

Länsstyrelsen
Gävleborg

Kampstjärnsbergets naturreservat
Skötselkarta

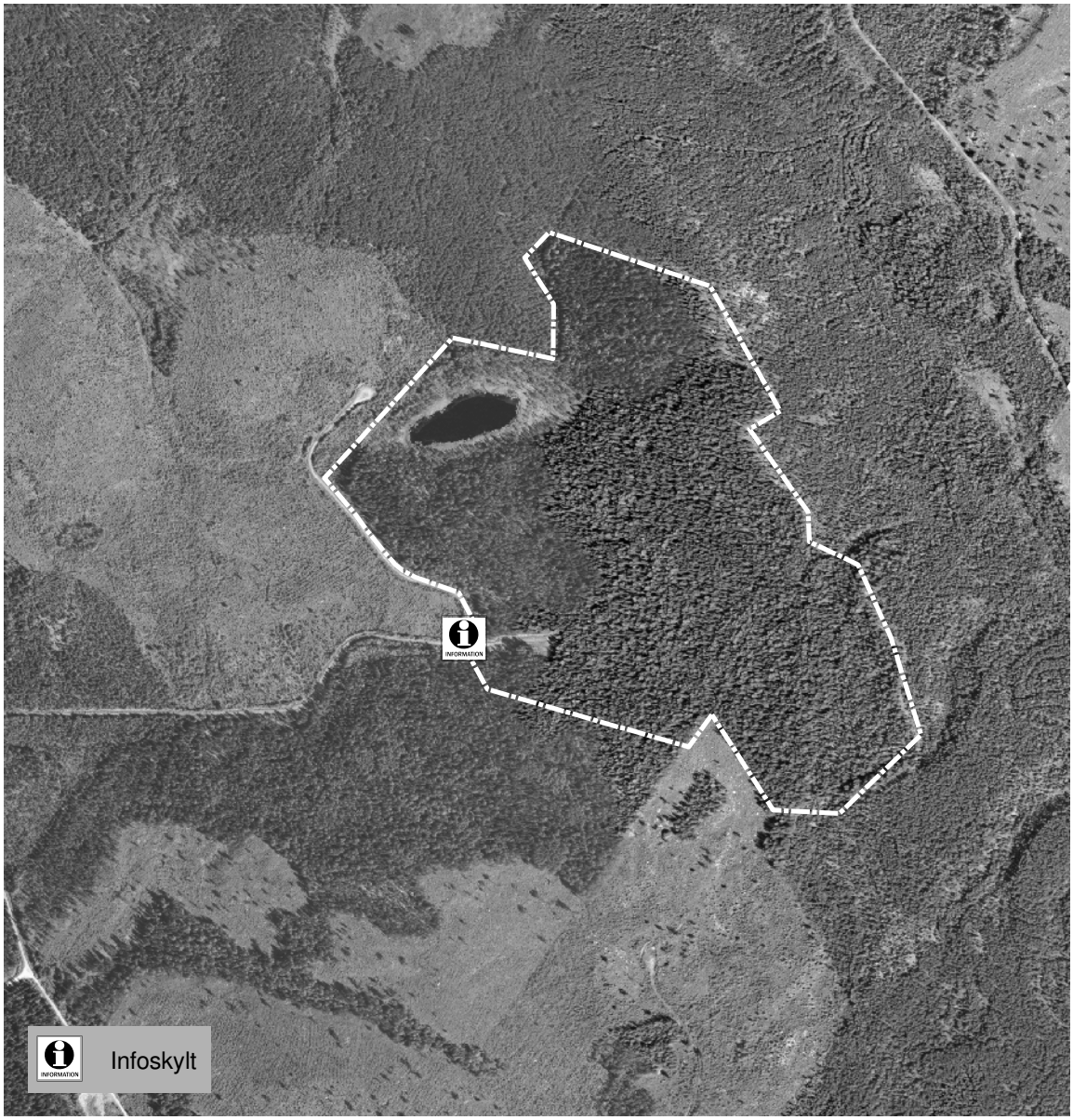

Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

Karta tillhörande skötselplan för
Kampstjärnsbergets naturreservat
Gränsen är ej inmätt i fält

Centrumkoordinater X: 6880421 Y: 1492895

Gräns för naturreservatet

N

© Lantmäteriet, 2009. Ur GSD-ortofoto ärende 106-2004/188-X

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 16	gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen Gävleborg

Tillhör beslut
2009-12-01

Dnr 511-2021-09
61-251

Bilaga 2

Kampstjärnsbergets naturreservat
Översiktskarta

Bakgrundskarta: Vägkartan

Centrumkoordinater X: 6880421 Y: 1492895

Skala 1:100 000

Kampstjärnsbergets naturreservat

N

0 0,5 1 2 3 4 5 Kilometer

© Lantmäteriet, 2009. Ur GSD-vägkartan ärende 106-2004/188-X

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 16	gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2009-12-01

Dnr 511-2021-09
61-251

Bilaga 3

Kampstjärnsbergets naturreservat
Beslutskarta

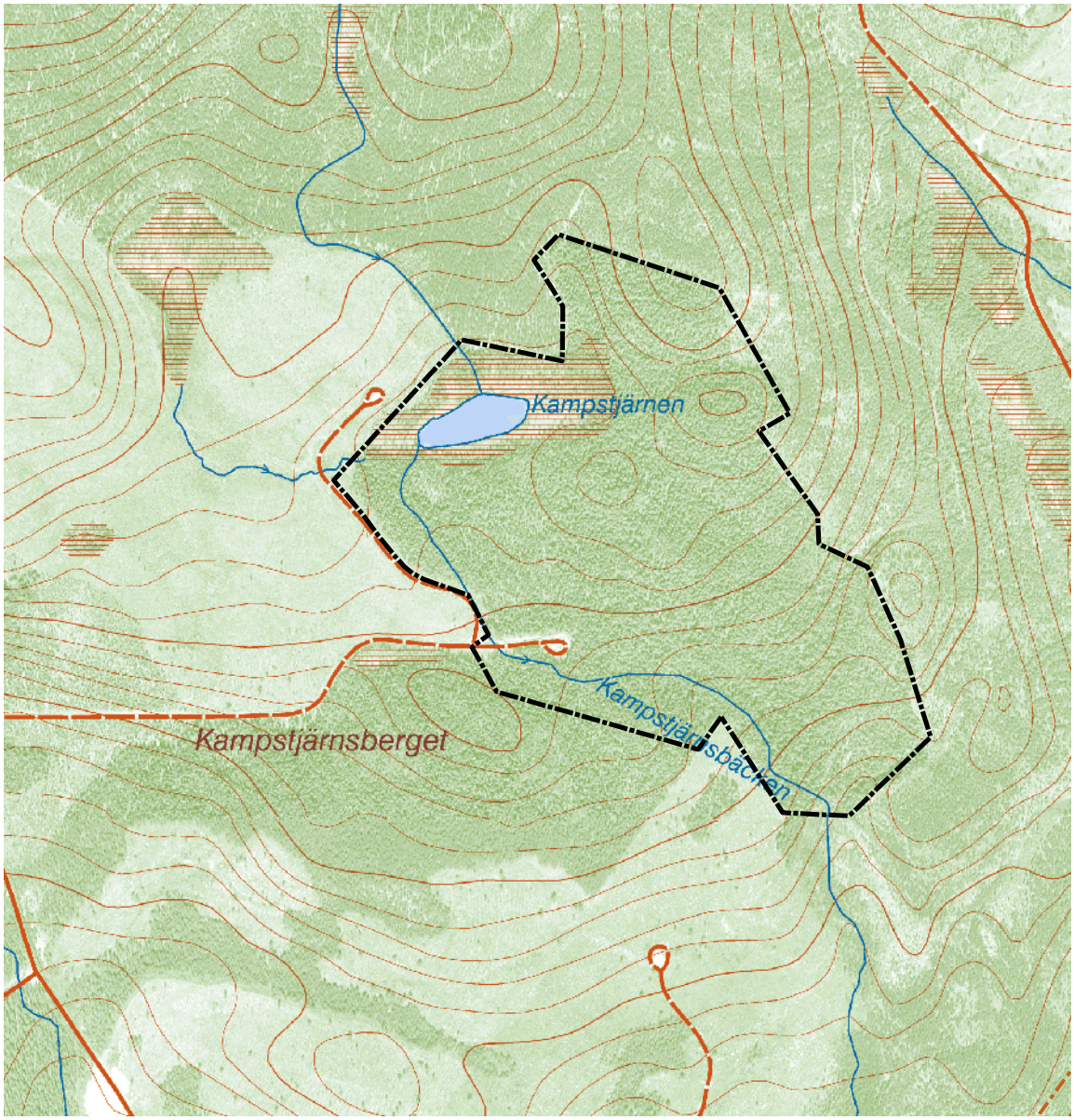

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Centrumkoordinater X: 6880421 Y: 1492895

Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

Beslutskarta för Kampstjärnsbergets naturreservat
Gränsen är ej inmätt i fält

Gräns för naturreservatet

Fastighetsgränser

N

© Lantmäteriet, 2009. Ur GSD-produkter ärende 106-2004/188-X

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 16	gavleborg@lansstyrelsen.se

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni göra det *skriftligen* hos **Regeringen, miljödepartementet**.

Brevet med överklagandet skall dock lämnas eller skickas till Länsstyrelsen, 801 70 Gävle.

Skrivelsen med överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet.

Om överklagandet kommer in för sent kan det inte tas upp till prövning.

Ni skall i överklagandet ange vilket beslut Ni överklagar, vilken ändring Ni vill ha och vilka skäl Ni har för ändringen.

Ange Ert namn samt skriv under överklagandet.

Vill Ni veta mera om hur man överklagar kan Ni ta kontakt med Länsstyrelsen, telefon 026-171000.

UPPLYSNINGAR

Regeringen prövar efter överklagande beslut av statliga myndigheter i frågor som rör bildande av naturreservat, utom frågor om ersättning, (18 kap 1 § miljöbalken).

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Fiskeriverket får överklaga beslut om bildande av naturreservat (40 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Beslut om bildande av naturreservat får även överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot samt den myndighet, kommunala nämnd eller annan som enligt vad som är särskilt föreskrivet i balken eller i föreskrifter meddelade med stöd av balken har rätt att överklaga. Denna paragraf innebär inte någon inskränkning av rätten att överklaga enligt bestämmelser i rättegångsbalken (16 kap 12 § miljöbalken).